

Dosarul nr. 3ra-976/20

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (N. Ghedrovici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, Gr. Dașchevici, M. Guzun)

ÎNCHEIERE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Penitenciarul nr. 12-Bender,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Victor Curbet împotriva Penitenciarului nr.12-Bender privind anularea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Penitenciarul nr. 12-Bender împotriva hotărârii din
04 februarie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 09 septembrie 2019, Victor Curbet a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Penitenciarului nr.12-Bender privind anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul Victor Curbet, a indicat că activează în calitate
de inspector principal de justiție, ofițer de serviciu al secției de siguranță și regim
penitenciar al Penitenciarului nr.12-Bender al Administrației Naționale a
Penitenciarelor.

Reclamantul a menționat că la 05 iulie 2019, în jurul orelor 04.00 dimineața, fiind
în serviciu în calitate de ofițer de serviciu, a primit informație de la gardianul care
efectua supravegherea la postul nr. 10, precum că în celula nr. 44 este tulburată ordinea
și este necesară intervenția ofițerului de serviciu. Astfel, împreună cu Ștefan Cucovici
s-au deplasat la celula nr. 44, unde deținuții Alexandru Cravciuc și Hariton Rusu
tulburau ordinea și liniștea. Deoarece deținuții dormeau, s-au apropiat de celulă, unde
prin discuțiile avute cu deținuții au stopat încălcarea regimului, astfel fiind restabilită
ordinea în acel sector al Penitenciarului nr. 12-Bender.

Reclamantul a relatat că ulterior, la orele 05.20 dimineața, au fost iarăși chemați
de gardian, pe motiv că deținuții au reluat dezordinea. În discuțiile avute cu deținuții,

aceștia solicitau să fie aprinsă lumina în celulă, la ce li s-a comunicat că, conform graficului, lumina va fi aprinsă la orele 06.00. Imediat, pe neprins de veste, Alexandru Cravciuc și-a provocat răni superficiale pe corp, astfel fiind chemată ambulanța din orașul Bender pentru acordarea primului ajutor. După acordarea primului ajutor, el a fost încarcerat, deoarece rănilor au fost superficiale și nu prezentau pericol pentru sănătatea deținutului. Între timp, a fost anunțat directorul adjunct al Penitenciarului, cât și șeful detașamentului, care sunt superiorii lui nemijlociți.

Șeful detașamentului a venit la orele 06.00 pentru a clarifica situația. În urma situației apărute, a fost inițiată anchetă de serviciu, în urma căreia cazul a fost examinat de către comisia de disciplină din cadrul Penitenciarului, fiind propus să fie sancționat cu sancțiunea disciplinară de retrogradare într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut, reținându-se în sarcina lui încălcarea mai multor acte normative, în special a fișei de post.

Reclamantul a indicat că încălcarea comisă în obligațiunea sa, a fost reținută că nu a asigurat supravegherea permanentă a comportamentului deținuților în scopul respectării programului zilnic, adică încălcarea obligațiilor de serviciu prevăzute la punctul 11.2.33 al fișei de post, ori conform punctului menționat supra, ofițerul asigură supravegherea permanentă asupra comportamentului deținuților, în scopul îndeplinirii măsurilor prevăzute de programul zilnic de la deșteptare până la stingere, preîntâmpinării și curmării infracțiunilor, încălcărilor de regim, de asemenea, securității personalului și deținuților. Astfel, încălcarea imputată se referă la respectarea regimului de la deșteptare până la stingere, ori cazul a avut loc după stingere, adică imputarea nerespectării cerințelor punctului 11.2.33 este vădit neaplicabilă situației date.

O altă încălcare reținută în sarcina lui este faptul că nu a întreprins acțiuni pentru curmarea încălcării regimului, ceea ce a fost combătut în cadrul cercetării cazului de către comisia de disciplină, în cadrul audierii gardianului Serghei Pascari, care a comunicat că în jurul orelor 03.00 a comunicat superiorilor despre încălcarea regimului din celula nr. 44. La fata locului s-a deplasat ajutorul ofițerului de serviciu Ștefan Cucovici, care a avut discuții cu deținuții, în urma cărora situația s-a ameliorat. Atrage atenția că conflictul a fost aplanat la intervenția ajutorului ofițerului de serviciu Ștefan Cucovici.

Ultima încălcare reținută în sarcina lui este că nu a prevenit evenimentul negativ în rândul deținuților, or careva premise în care ar fi putut fi prevăzute urmările negative la momentul deplasării lui la fața locului nu erau și după discuțiile avute conflictul a fost aplanat. Provocarea rănilor de către deținutul Alexandru Cravciuc a fost o acțiune spontană, în urma cerințelor vădit nelegitime de a aprinde lumina. În sarcina lui s-a reținut încălcarea punctelor 1.11.1, 1.11.10, 11.1.23, 11.1.25, 11.2.10, 11.2.26, 11.10.6, 11.10.11, 11.10.8 din fișa postului, art. 62 alin. (1) lit. d) al Legii nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare.

Reclamantul a notat, că luând în considerație circumstanțele factice invocate supra, raportate la normele de drept invocate în ordinul de sancționare, este evident faptul că careva abateri de la conduita prevăzută în fișa postului nu au fost, iar sancționarea este vădit ilegală.

Reclamantul a solicitat, admiterea acțiunii, anularea ordinului nr. 113 din

13 august 2019, emis de directorul Penitenciarul nr. 12-Bender, cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de retrogradare într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut.

Prin hotărârea din 04 februarie 2020 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central a fost admisă integral, ca fiind întemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Victor Curbet împotriva Penitenciarului nr. 12-Bender, cu privire la anularea ordinului nr. 113 din 13 august 2019, emis de directorul Penitenciarului nr. 12-Bender, cu privire la aplicarea lui Victor Curbet a sancțiunii disciplinare sub formă de retrogradare într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut, s-a anulat ordinul nr. 113 din 13 august 2019, emis de directorul Penitenciarului nr. 12-Bender, în partea ce ține de aplicarea lui Victor Curbet a sancțiunii disciplinare sub formă de retrogradare într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut, ca fiind ilegal (f.d. 85, 88-92).

Prin decizia din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Penitenciarul nr. 12-Bender împotriva hotărârii din 04 februarie 2020 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Curbet împotriva Penitenciarului nr.12-Bender privind anularea actului administrativ (f.d. 134-141).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că fiind întemeiată concluzia primei instanțe de admitere integrală a acțiunii reclamantului Victor Curbet, deoarece sancțiunea disciplinară aplicată trebuie să fie proporțională gravității abaterii disciplinare, ținându-se cont de împrejurările în care aceasta a fost comisă, gradul de vinovăție, consecințele, precum și existența altor sancțiuni disciplinare. În speță însă, angajatorul în ordinul nr. 113ef. din 13 august 2019 s-a limitat la expunerea faptelor imputate funcționarului public cu statut special, fără a oferi o motivare privind aplicarea anume a sancțiunii retrogradare într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut. Astfel, nu a fost explicată rațiunea aplicării acestei sancțiuni și proporționalitatea ei în raport cu gravitatea și consecințele abaterii.

Instanța de apel a menționat, că conform certificatului din 05 decembrie 2019, întocmit de specialistul superior al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.12-Bender Victor Telembici, pe parcursul anului 2019 au fost întocmite 16 anchete de serviciu referitor la acțiunile de automutilare a condamnaților, fiind atenționați 18 colaboratori și 2 colaboratori sancționați. În aceste condiții, se impune motivarea aplicării sancțiunii retrogradare într-o funcție inferioară, și nu a unei sancțiuni disciplinare mai blânde, ori la momentul aplicării acestei sancțiuni, reclamantul nu avea alte sancțiuni disciplinare nestinse. Urmare celor relatate, instanța de apel a conchis că soluția oferită de prima instanță este corectă, iar apelantul nu a adus argumente plauzibile în combaterea acesteia.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 10 august 2020 și 17 septembrie 2020, Penitenciarul nr. 12-Bender, prin intermediul oficiului poștal a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului, recurentul Penitenciarul nr. 12-Bender, a invocat

dezacordul cu deciziile contestate considerând că sunt ilegale, deoarece au fost aplicate corect și interpretat eronat normele de drept material, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar cele considerate constatate de către instanțe nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

În susținerea recursului a indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de apel motivată anexată la dosar, suplimentar invocându-se că instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele adoptând o decizie pripită fără a fi examinată minuțios cauza.

La 16 septembrie 2020 și 30 septembrie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Victor Curbet, copia recursului depus de Penitenciarul nr. 12-Bender împotriva deciziei din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 147, 159 vol. I).

Completul specializat relevă că Victor Curbet a recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d. 160-161 vol. I).

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul relevă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 29 iulie 2020, fiind recepționată de recurentul Penitenciarul nr. 12-Bender la 02 septembrie 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică activă ana.rosu@justice.md, anexat la materialele cauzei (f.d. 145, vol. I).

Recurentul Penitenciarul nr. 12-Bender s-a conformat prevederilor art. 245 din Codul administrativ și a depus prin intermediul oficiului poștal, în termen, recurs nemotivat la 10 august 2020 și recurs motivat la 17 septembrie 2020. (f.d. 143-149, vol. I).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Penitenciarul nr. 12-Bender în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv

al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentul Penitenciarul nr. 12-Bender este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Penitenciarul nr. 12-Bender se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan